

LBRIS

We know
books

SFÂNTUL ISIDOR PELUSIOTUL

EPISTOLE

VOLUMUL 1

(EPISTOLELE 1-500)

Traducere, introducere și note de pr. Nicușor Morlova

EDITURA EGUMENITĂ
2013

CUPRINS

INTRODUCERE.....	5
OPERA ȘI ÎNVĂȚĂTURA.....	10
CARTEA ÎNȚĂI.	
EPISTOLELE 1-500	
INTERPRETAREA SFINTEI SCRIPTURI (PG. 78, 177-453).....	17
1. CĂTRE MONAHUL NIL	
Despre corifeii vieții monahale	17
2. CĂTRE MONAHUL DOROTEI	
Despre versetul « <i>cărbuni se află din parte-I</i> ».....	18
3. CĂTRE NILAMBONA SCOLASTICUL	
Despre viața reală, a fapturii.....	18
4. CĂTRE CITEȘUL TIMOTEI	
Despre faptul că viața prezentă este asemenea unei arene nevăzute...	19
5. CĂTRE NIL	
Despre hrana Înaintemergătorului și despre asceză.....	19
6. CĂTRE URSENUFIE	
La versetul « <i>Că'n mâna Domnului e un pahar [...]</i> ».....	20
7. CĂTRE TIMOTEI	
Despre Născătoarea de Dumnezeu	21
8. CĂTRE ACELAȘI	
Despre faptul că nevoințele ascezei trebuie să fie pe măsura puterilor noastre.....	21
9. CĂTRE ACELAȘI	
Despre visele nocturne.....	22
10. CĂTRE PREOTUL EUSEBIU	
Despre faptul că nu există nimic mai mare decât dragostea. Și ca dovadă - chemarea celor doi frați la apostolie	23
11. CĂTRE DASCĂLUL OFELIE	
Există multă filosofie chiar și atunci când suntem nedreptățiți sau jigniți	23

12. CĂTRE AMMONIE	
Despre trufie	24
13. CĂTRE MONAHUL LAMBETIE	
Despre modul de viață virtuos.....	24
14. CĂTRE MONAHUL PATRIMIE	
Despre viața făptuitoare.....	25
15. CĂTRE PETRU	
Despre mândrie, trufie și smerenie	26
16. CĂTRE EVANGHELIE	
Ce înseamnă cuvântul « <i>Elisei a însănătoșit cu sare râurile secate ale Ierihonului</i> »	27
17. CĂTRE PAVEL	
La versetul « <i>Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi</i> »	27
18. CĂTRE COMITELE ERMIN	
La ceea ce s-a spus despre Născătoarea de Dumnezeu: « <i>și fără să o fi cunoscut pe ea [...] și următoarele</i> »	28
19. CĂTRE EPISCOPUL IRAKLID	
De ce nu a fost condamnat Daniil împreună cu Anania și cu ceilalți în cuptor	30
20. CĂTRE LUMINATUL IERAKA	
Împotriva macedonenilor, adică a pnevmatomahilor	31
21. CĂTRE AMMONIE SCOLASTICUL	
Despre citirea împotriva idolatriilor (elinilor). Despre harul Scripturilor insuflate de Dumnezeu și despre cât ne sunt de folositoare	31
22. CĂTRE ZOSIMA	
Despre preoție	32
23. CĂTRE TEOFIL	
La versetul « <i>Fiecare întâi-născut de parte bărbătească ce deschide pânțelece [...] și împotriva theopashților și a celor ce spun că Hristos a avut o singură fire</i> »	32
24. CĂTRE KRISPO	
Despre faptul că Sfintele Scripturi nu trebuie studiate superficial, ci cu multă atenție și stăruință	33
25. CĂTRE CHIRIL	
Despre faptul că este imposibil să obții virtutea în mijlocul zgomotelor (al tulburărilor).....	34
26. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Despre luarea de mită și că este îngrozitor să vândă cineva preoția.....	35
27. CĂTRE FARSIMANIE, EUNUCUL PALATULUI	
Despre citirea dumnezeieștilor Scripturi.....	35
28. CĂTRE EPISOPUL EUSEBIU	
Despre faptul că preoția este un lucru înfricoșător și greu de atins	36
29. CĂTRE LUCA, ARHIDIACONUL PELUSEI	
Către cei ce sunt bolnavi de iubirea de arginți	37

30. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Despre preoție	37
31. CĂTRE ARHONTELE DIOFANTIE	
Către arhonți	38
32. CĂTRE DOSITEI	
Preotul trebuie să fie o făclie care luminează	39
33. CĂTRE PRUNIHIIE	
De ce între cei ce s-au născut din femei nu este niciunul mai mare decât Ioan și ce a existat în plus la acesta	39
34. CĂTRE ACELAȘI	
Despre întrebarea Înaintemergătorului, « <i>Tu ești Cel ce va să vină?</i> »	40
35. CĂTRE ÎMPĂRATUL TEODOSIE	
Despre putere și bogăție	41
36. CĂTRE ANTIOH	
Cei ce se găsesc în preajma împăraților și a demnitarilor trebuie să-l imite pe prorocul Daniel	41
37. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Dumnezeu nu are nevoie de jertfe provenind din bani străini	42
38. CĂTRE MARONA	
Despre preoții care nu trăiesc drept și despre faptele lor viclene prin care disprețuiesc iconomia lui Hristos și hulesc cele sacre ale sfintei credințe	43
39. CĂTRE MONAHUL TEODOSIE	
Că nu trebuie să apărăm faptele necinstite ale altora	43
40. CĂTRE SOLDATUL TOUVA	
Soldatul nu trebuie să fie înarmat pe timp de pace și să se fălească	44
41. CĂTRE MONAHUL FILIP	
Către monahul ce trăiește o viață nestatornică	45
42. CĂTRE MONAHUL ARHONTIE	
Interpretare la dumnezeiescul cărbune aprins	45
43. CĂTRE COMITELE ERMIN	46
Ce înseamnă cuvintele «Pune-ți mâna ta sub coapsa mea»	46
44. CĂTRE EPISCOPUL MOISE	
Către preoții care neglijează îngrijirea săracilor	46
45. CĂTRE EPISCOPUL MARTIRIE	
Preoția este un lucru înfricoșător și greu de împlinit	47
46. CĂTRE SCOLASTICUL MINA	
Despre viața făptuitoare	47
47. CĂTRE ARHONTELE NEMESIE	
Către arhonți	48
48. CĂTRE PREOTUL EPAGATON	
De ce Domnul a fost cuprins în recensământ pe vremea când se găsea încă în pânțele Maicii Sale și mai târziu a plătit și dajdie	48

49. CĂTRE ARHIMANDRITUL PAVEL	
De ce trebuie să ne dezguste trândăvia și care sunt mărturiile pentru aceasta.....	49
50. CĂTRE CITEȚUL STRATIGHIE (STAGHIRIE)	
Care este semnificația toiagului de migdal	50
51. CĂTRE TRIBUNUL THEOPOMB	
Despre smochinul pe care l-a blestemat Domnul.....	50
52. CĂTRE MONAHUL LAMPETIE	
Împotriva maniheilor	51
53. CĂTRE TEODUL	
Dintre cei doisprezece proroci, la ceea ce s-a spus de către Amos : « <i>va fugi cel gol în ziua aceea</i> ».....	52
54. CĂTRE SCOLASTICUL TEOLOGHIE	
Împotriva nestorienilor	52
55. CĂTRE STRĂLUCITUL IERAKA	
În legătură cu minunile săvârșite de moaștele mucenicilor	54
56. CĂTRE NIL	
Despre Iuda trădătorul.....	55
57. CĂTRE KYRO	
La versetul « <i>nu pune vin nou în burdufuri vechi</i> ».....	55
58. CĂTRE MONAHUL PATRIMIE	
Către cei ce au trimis daruri	56
59. CĂTRE GORGONIE	
Cum trebuie să se înțeleagă versetul « <i>Cel ce va grăi cuvânt împotriva Fiului Omului va fi iertat</i> »	56
60. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	57
61. CĂTRE ZOSIMA	
Sfat către Zosima, care a amintit câteva epistole ale Sfântului Vasile..	58
62. CĂTRE MONAHUL TEOPEMB	
Cuvântul trebuie formulat cu decență.....	59
63. CĂTRE MONAHUL TALELAIO	
Esté cu totul nepotrivit pentru un anahoret să studieze scrierile eline (păgâne).....	59
64. CĂTRE EVLAMPIE	
La cuvântul lui Ioan către mulțime: « <i>Iată securea se găsește la rădăcină [...]</i> »..	60
65. CĂTRE ACELAȘI	
Ce înseamnă cuvântul « <i>Lopata se găsește în mâna Sa</i> ».....	61
66. CĂTRE COMITELE CEZAR	
La cuvântul Domnului « <i>Lasă acum [...]</i> »	61
67. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
La Botezul Domnului	62

68. CĂTRE ACELAȘI	
Ce înseamnă cuvintele « <i>Cel mai mic din împărăția cerurilor [...]</i> », care sunt spuse despre Ioan, și următoarele	63
69. CĂTRE MARONA	
Despre lăcomia pântecelui, fiindcă este mama patimilor iraționale și fiindcă trebuie să ne educăm trupul cu posturi și cu somn pe pardoseală	64
70. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	67
71. CĂTRE MONAHUL ILIONA	
Interpretarea la « <i>sapte zile</i> »	67
72. CĂTRE ACELAȘI	
Cum preoții sâmbăta, în templu, încalcă sâmbăta	68
73. CĂTRE PREOTUL CALIOPIE	
De ce în vremuri amenințătoare Dumnezeu nu Se întristează pentru Bisericile Sale?	69
74. CĂTRE MONAHUL KRATON	
Despre cei ce poartă haine moi	70
75. CĂTRE EREMITUL IOAN	
Despre ispitirea Domnului	71
76. CĂTRE ACELAȘI	
De ce Domnul nu a prefăcut pietrele în pâini	71
77. CĂTRE DIOSCOR	
Este imposibil să dobândească cineva virtutea în mijlocul zgomotelor ...	72
78. CĂTRE SOLDATUL ISAIA	
Către soldatul nedisciplinat	72
79. CĂTRE TIMOTEI	
Despre versetul « <i>de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor[...]</i> » și că nu intră în contradicție cu « <i>Vai vouă, cărturarilor!</i> » ...	73
80. CĂTRE MONAHUL NIL	
La versetul « <i>Să te împaci cu pâ râșul tău</i> »	74
81. CĂTRE PREOTUL AMPELIE	
La versetul « <i>Scaunul fărădelegii să nu aibă părtașie cu Tine, cel ce pe temeiul poruncii plăsmuiește muncă silnică</i> »	75
82. CĂTRE EPISCOPUL ARABIAN	
Despre cei ce din cauza desfrânării locuitorilor din Ghibeea au început războiul în acord cu voința lui Dumnezeu și că cei din Ghibeea nu au fost uciși fără motiv	76
83. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Cum trebuie înțeles versetul « <i>Dacă ochiul tău sau mâna ta dreaptă te smintesc [...]</i> »	77
84. CĂTRE ACELAȘI	
La versetul « <i>să nu știe stânga ta ce face dreapta</i> »	78

85. CĂTRE URSENUFIE	
La rugăciunea « <i>Tatăl nostru, Carele ești în ceruri</i> »	78
86. CĂTRE DASCĂLUL OFELIE	
Că nimic nu este mai presus decât virtutea	79
87. CĂTRE MONAHIILE ALEXANDRINE SANDALIENE	
Despre victoriile și cununile femeilor	79
88. CĂTRE ARSENIU	
Că nu trebuie să se mândrească în special cei ce nu au săvârșit niciun bine.....	80
89. CĂTRE EPISCOPUL ISIDOR	
Că trebuie să se evite compania femeilor	81
90. CĂTRE ACELAȘI	
Că este tradiție apostolică să psalmodieze femeile în biserică și despre eremite	81
91. CĂTRE MONAHUL ILIE	
Întotdeauna trebuie să ne găsim în stare de priveghere	82
92. CĂTRE MONAHUL TOMA	
Calitatea de monah nu se rezumă la rasă.....	83
93. CĂTRE MĂNĂSTIREA TAVENNISIEI	
Despre faptul că nu trebuie să devină mulți învățători.....	83
94. CĂTRE DIACONUL PANSOFIE	
La versetul «toate sunt goale și descoperite în ochii Celui Căruia noi vom da socoteală».....	84
95. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
Despre faptul că Domnul, purtând coroana de spini, a pus capăt stăpânirii blestemului.....	85
96. CĂTRE FILOSOFUL ELEN MAXIM	
Împotriva elinilor	85
97. CĂTRE YMETIE	
Împotriva macedonenilor, adică a pnevmatomahilor	86
98. CĂTRE MONAHUL FRONTINO	
Despre Cel ce a acceptat palmuire pe obraz	87
99. CĂTRE GHELASIE LUCA	
Despre mândrie, slăbiciune și nimicnicie	87
100. CĂTRE CITEȚUL SIRO	
Împotriva novațienilor	88
101. CĂTRE NOUL MONAH TEOGNOST	
Trebuie să ne găsim întotdeauna în stare de priveghere	89
102. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
Împotriva theopashiților și a celor ce susțin că Hristos a avut o singură fire	89
103. CĂTRE ACELAȘI	
De ce după Înviere Domnul l-a întrebat pe Petru de trei ori despre iubirea sa către El	90

104. CĂTRE LEONTIE	
Despre cei ce fără vrednicie urmăresc demnitatea de episcop.....	91
105. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
De ce Ioan i-a numit pe iudei « <i>pui de vipere</i> ».....	91
106. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
La versetul « <i>Nu faceți casa Tatălui Meu casă de neguțătorie</i> ».....	92
107. CĂTRE ACELAȘI	
Despre concordanța Testamentelor.....	93
108. CĂTRE SCOLASTICUL PROERESIE	
Despre cuvântul cel viu.....	93
109. CĂTRE MONAHUL MARATHONIE	
Împotriva macedonenilor, adică a pnevmatomahilor.....	94
110. CĂTRE MONAHUL KRATON	
Cel ce predă asceza trebuie să pună în aplicare cu râvnă toate câte sunt dificile în ea	95
111. CĂTRE PREOTUL ZOSIMA	
Despre cel ce a fost hirotonit pentru bani.....	95
112. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIE	
Noi, preoții, suntem datori să punem în aplicare toate câte le propovăduim.....	96
113. CĂTRE ACELAȘI	
Despre faptul că ai vândut preoția pe bani.....	96
114. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
În legătură cu cele trei zile și trei nopți ale îngropării Domnului.....	97
115. CĂTRE MONAHUL ILIE	
Despre faptul că nu trebuie să se întoarcă cineva de la cele mai bune la cele mai rele.....	98
116. CĂTRE CORECTORUL LYSONIE	
Despre frică.....	99
117. CĂTRE ARHIMANDRITUL ATANASIE	
La versetul « <i>Iar de ziua și de ceasul acela nimeni nu știe</i> ».....	100
118. CĂTRE ZOSIMA ȘI MARONA	
Despre preoții care nu trăiesc în acord cu porunca lui Dumnezeu	101
119. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Este îngrozitor să se vândă sau să se cumpere preoția.....	101
120. CĂTRE PREOTUL ISIDOR	
Despre episcopul Eusebie și despre Zosima.....	102
121. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
La versetul « <i>Nu sunt trimis decât la oile cele pierdute ale casei lui Israel</i> »...	103
122. CĂTRE COMITELE DOROTEI	
Tâlcuirea ecfonisului preoțesc.....	104
123. CĂTRE ACELAȘI	
Explicație la taina Sfintei Euharistii.....	104

124. CĂTRE ACELAȘI	
Împotriva theopashiților și a celor ce spun că Hristos are o singură fire ...	105
125. CĂTRE EPISCOPUL GRIGORIE	
În legătură cu îngerul care l-a întâlnit pe Moise și a încercat să-l omoare	106
126. CĂTRE COMITELE ERMIN	
La versetul «Înțelepți ca șerpui și blânzi ca porumbeii»	107
127. CĂTRE SIMPLIKIE	
Dobândirea multor cărți este, desigur, folositoare celor ce le folosesc, dar devine motiv de mare pedeapsă pentru cei ce consideră că se îmbogățesc (sufletește) doar prin dobândirea lor	108
128. CĂTRE ZOSIMA	
Despre slava deșartă	108
129. CĂTRE MONAHUL PAHOMIE	
Împărăția lui Dumnezeu este preînchipuită de viața monahală	109
130. CĂTRE MONAHUL IOAN	
Despre post, priveghere și lăcomia pântecelui	110
131. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
Despre muțenia lui Zaharia	110
132. CĂTRE ACELAȘI	
Ce erau lăcustele și mierea sălbatică cu care se hrănea Ioan Botezătorul ...	111
133. CĂTRE STRATEGUL LUCA	
Către nobili	111
134. CĂTRE ZOSIMA	
Despre nepăsare	112
135. CĂTRE MARONA	
Pe aceeași temă	112
136. CĂTRE COMITELE ERMIN	
Despre vrednicia episcopală și pe cine simbolizează	113
137. CĂTRE NIL	
La ceea ce a spus Domnul: «a ședea de-a dreapta și de-a stânga Mea nu este al meu a da [...]»	114
138. CĂTRE KYTHIRIE SABELIANUL	
La versetul «Eu și Tatăl Una suntem»	115
139. CĂTRE THEONAS	
La versetul «a socotit că a fi El întocmai cu Dumnezeu nu e o prădare [...]»	115
140. CĂTRE ZOSIMA	
Către Zosima care, cu toate că a îmbătrânit, insistă în cele rele	117
141. CĂTRE ADAMANTIE	
Către iudei, în legătură cu Sfânta Zămislire	117
142. CĂTRE SCOLASTICUL IRONA	
Despre robul care a greșit, spre a fi iertat	119
143. CĂTRE TALALEU	
La versetul «Nu dați cele sfinte câinilor[...]»	120

144. CĂTRE ATANASIE	
Suferința prezentă și înfrânarea dorințelor pregătesc împărtășirea de bunătați viitoare	121
145. CĂTRE MARONA	
Preoția este un lucru înfricoșător	122
146. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
De ce i s-a poruncit leprosului să ofere darul rânduit de Lege	123
147. CĂTRE ACELAȘI	
Despre Avraam, Isaac și Iacov	123
148. CĂTRE ARHONTELE KONONA	
Cine trebuie să fie arhonte	124
149. CĂTRE EPISCOPUL TRIBUNIAN	
Vrednicia de episcop este foarte periculoasă și nu doar episcopul care intră în aceasta, dar și cei care-l aleg, nevrednic fiind, sunt numai decît răspunzători spre pedeapsă	125
150. CĂTRE MĂNĂSTIREA PELUSA	
Despre ospitalitate	126
151. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Vrednicia preoțească necesită mărinimie și este plină de nesfârșite pericole	126
152. CĂTRE SIMMAHO	
Despre Sfântul Ioan Gură de Aur	127
153. CĂTRE PREOTUL IRAKLIDIS	
Ce înseamnă cuvântul Domnului către Apostoli: «în calea păgânilor să nu mergeți»	128
154. CĂTRE CHINOVIA PELUSIOTILOR	
Despre faptul că nu trebuie să arătăm nerecunoștință față de Acela despre Care a fost prorocit și Care a fost atins de noi și să nu insistăm cu înverșunare în nepocăința noastră	128
155. CĂTRE ȘEFUL DE ECHIPAJ TEOFIL	
Despre faptul că nu trebuie să cerem jurăminte	129
156. CĂTRE EVSTATIE	
Despre preoție	130
157. CĂTRE ARHIDIACONUL PANSOFIE	
Către preoții care suferă de iubirea de arginți	130
158. CĂTRE PRISKOS CAPADOCIANUL	
Despre caracterul viclean și despre faptul că între capadocieni sunt și oameni vicleni, dar și oameni mai buni decît toți	131
159. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Despre preoție	132
160. CĂTRE TARASIE ISAUROL	
Trebuie să fim întotdeauna veghetori cu gândul	132
161. CĂTRE COMITELE TOMA	
Laudativă	133

162. CĂTRE LUMINATUL IERAKA	
Despre asceză.....	133
163. CĂTRE KYRO	
Despre a vorbi bine, fără a face fapte folositoare	134
164. CĂTRE MARTIRIE	
Despre mândrie.....	134
165. CĂTRE LYSONIE	
Despre dreapta folosire a puterii.....	134
166. CĂTRE MARTIAN	
Despre priveghere.....	135
167. CĂTRE SOLDATUL ISAIA	
Nu trebuie să ne bucure certurile și zgomotele.....	135
168. CĂTRE PREOTUL ZOIL	
De ce Sfânta Scriptură îl numește „vin” pe adevăratul cuvânt al cunoașterii dumnezeiești	136
169. CĂTRE ACELAȘI	
La versetul «cârciumarii tăi care amestecă vinul cu apă [...]»	137
170. CĂTRE HERIMONA	
Despre cei ce se împărtășesc cu nevrednicie cu Sfintele Taine.....	137
171. CĂTRE FIII LUI NIL	
Despre armonie	138
172. CĂTRE ARHONTIE	
La cuvântul lui Avraam către cel bogat: «Între noi și voi este un gol mare».....	139
173. CĂTRE MONAHUL MARCU	
Către monahul care-și schimbă locul șederii sale	139
174. CĂTRE ARHONTELE KYPINIE	
Despre faptul că nu trebuie cineva să judece și să condamne fără a asculta apărarea.....	140
175. CĂTRE ACELAȘI	
Cel ce nu acționează corect să nu se întristeze auzind că este acuzat.....	141
176. CĂTRE PELUSIOTI	
Despre cei ce primesc mită	141
177. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Pe aceeași temă	142
178. CĂTRE RUFIN	
Rugămintele pentru încetarea nedreptăților.....	142
179. CĂTRE LYKENA	
Către văduva care se comportă ca o tânără cochetă	143
180. CĂTRE TEOFRONIE	
Virtuțile devin cunoscute după fapte și nu după cuvinte	143
181. CĂTRE MONAHUL ORION	
Mânia Apostolului Petru împotriva lui Anania și a Safirei nu a fost o faptă irațională, ci una folositoare pentru începutul propovăduirii ..	144

182. CĂTRE EPISCOPUL IRAKLID	
De ce Domnul este numit mărgăritar și de ce împărăția cerurilor a fost asemănată cu neguțătorul care caută mărgăritare prețioase?	145
183. CĂTRE ACELAȘI	
Cine sunt «cei ce se coboară la mare în corăbii, făcându-și lucrarea lor în ape multe».....	146
184. CĂTRE ZOSIMA	
Despre îngăduința și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu.....	146
185. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Despre episcopul hrăpăreț și lacom	147
186. CĂTRE TRIBUNUL SERIN	
Trebuie ca toți cei ce-I oferă daruri lui Dumnezeu din recolta lor să o facă cu simplitate și să nu-i judece pe cei ce mijlocesc pentru acestea, adică pe preoți	147
187. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	148
188. CĂTRE ASKLIPIE	
Despre cei ce neglijează ziua cea înfricoșătoare	148
189. CĂTRE SERIN	
Este de preferat imitarea mucenicilor, decât a li se aduce cinstire acestora prin daruri	149
190. CĂTRE PALADIE	
Rugăminte pentru slujitor.....	149
191. CĂTRE CALIOPIE	
Este bine să fugă cineva departe de orașe; către arhonți.....	150
192. CĂTRE LAMBETIE	
De ce Iacob a prins călcâiul lui Esau când s-au născut.....	150
193. CĂTRE ACELAȘI	
Ce a înșinuat Iacob când a purtat pieile de capre.....	151
194. CĂTRE MONAHUL ORION	
Despre parabola neghinelor	152
195. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	152
196. CĂTRE SERIN	
Scrisoare la cartea Ieșirea: «Cereți fiecare de la vecinul vostru vase de argint și de aur» și celelalte	154
197. CĂTRE KYROS	
Nu mândria și aroganța, ci buna purtare și modul de viață modest îl împodobesc pe om.....	154
198. CĂTRE ACELAȘI	
Egiptenii au fost pedepsiți în Marea Roșie în mod echitabil, față de uciderea noilor-născuți de parte bărbătească ai lui Israel.....	155
199. CĂTRE DIDIMOS	
La versetul «Împărăția cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar».....	155

200. CĂTRE DIACONUL IRONA	
Despre lacrimi și pocăință. La ceea ce este scris la Amos: «Și hainele și le-au legat cu funii, făcând perdele [...]».....	156
201. CĂTRE DIDIMOS	
Pentru care semnificație a fost asemănată împărăția cerurilor cu drojdia?.....	157
202. CĂTRE EPISCOPUL MACARIE	
Despre buna conducere și laudele zadarnice.....	158
203. CĂTRE ZINODOT	
Împotriva beției și a celor ce se îmbată.....	158
204. CĂTRE DIDIMOS	
De ce împărăția cerurilor a fost asemănată cu un năvod?.....	159
205. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	159
206. CĂTRE EYTONIE	
Despre moneda pe care a primit-o Petru.....	160
207. CĂTRE MARTIRIE	
Cum trebuie să fie înțeles versetul «De nu vă veți schimba și nu veți fi precum pruncii [...]».....	160
208. CĂTRE DONAT	
Despre blândețe.....	161
209. CĂTRE TEOGNOST	
Ce înseamnă «să dai cezarului cele ce sunt ale cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu».....	161
210. CĂTRE HRISTODOR	
Ce înseamnă versetul «Atunci, cei din Iudeea să fugă în munți [...]».....	162
211. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	163
212. CĂTRE PREOTUL ZENON	
Către asceți.....	164
213. CĂTRE SOSANDRU	
Îndemn către bărbatul rămas văduv.....	164
214. CĂTRE DOMETIE	
Ca cineva să învețe, fără să trăiască așa cum trebuie în credință, depășește orice îndrăzneală.....	165
215. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Către preoții care sunt bolnavi de iubirea de arginți.....	165
216. CĂTRE PREOTUL ZENON	
Mulțumiri.....	166
217. CĂTRE ACELAȘI	
Asemenea.....	167
218. CĂTRE ARHIMANDRITUL TIMOTEI	
În legătură cu vedenia celor patru fiare.....	167

219. CĂTRE NIL	
De ce Legea porunca să se mănânce carnea mielului de paște friptă pe foc.....	168
220. CĂTRE MONAHII PELUSEI	
Nu este o dovadă a ascezei etalarea hainelor aspre și a bărbii.....	168
221. CĂTRE PREOTUL ISIDOR	
Ce înseamnă « <i>Dacă morții nicidecum nu învie, de ce se mai botează pentru ei?</i> ».....	169
222. CĂTRE ACELAȘI	
În ce fel este vorba să judece Domnul viii și morții, potrivit Epistolei a doua către Timotei.....	170
223. CĂTRE ZOSIMA, EVSTATIE ȘI MARONA	
Mustrătoare.....	170
224. CĂTRE MONAHUL KYNTIAN	
Filială.....	171
225. CĂTRE SIMPLIKIE	
Asemenea.....	171
226. CĂTRE PARLAMENT	
Recomandare.....	172
227. CĂTRE FLORENTIN	
Despre slava deșartă și stăpânirea limbii.....	172
228. CĂTRE COMITELE SORANO	
Despre Sfânta Împărtașanie.....	173
229. CĂTRE COMITELE ERMIN	
Dumnezeu nu Se bucură de jertfe provenind din nedreptăți și nu acceptă daruri mincinoase.....	173
230. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	174
231. CĂTRE KERKYRIE	
Pe cei răi și impertinenți îi urmăresc continuu pericole și înfricoșări, în vreme ce pe cei blânzi și liniștiți elogii și cinstiri.....	174
232. CĂTRE EPISCOPUL SYNESIE	
Nu trebuie să-i subestimăm pe dușmani și pe potrivnici.....	175
233. CĂTRE ANASTASIE	
Despre trufie.....	175
234. CĂTRE AMAZONIE	
Despre faptul că Dumnezeu este nemulțumit de desfrânați și de adulteri și le stă împotriva.....	176
235. CĂTRE SERIN	
În legătură cu întrebarea Domnului: « <i>Cine zic oamenii că sunt Eu?</i> »...177	
236. CĂTRE ACELAȘI	
Despre răspunsul lui Petru: « <i>Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu-Celui-Viu</i> ».....	177

237. CĂTRE ERMOKIAN	
Despre invidie și despre răsplată.....	178
238. CĂTRE SERIN	
La cuvântul Mântuitorului despre Biserică, anume că «portile iadului nu o vor birui»	178
239. CĂTRE PREOTUL ALFIE	
Despre Schimbarea la Față a Domnului	179
240. CĂTRE KYRINIE	
Dumnezeu nu este cauza relelor.....	179
241. CĂTRE SINESIE	
Despre arieni și despre eunomieni.....	180
242. CĂTRE COMITELE ERMIN	
Despre Montanus.....	180
243. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	181
244. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	181
245. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	182
246. CĂTRE ACELAȘI	
Despre arieni și eunomieni.....	182
247. CĂTRE ACELAȘI	
Împotriva sabelienilor	183
248. CĂTRE PREOTUL DRAKONTIE	
La versetul « <i>Pregătiți-I cale Celui ce plutește pe asfințituri</i> »	183
249. CĂTRE EPICTET	
Ce înseamnă « <i>paharul căderii și paharul mâniei</i> ».....	184
250. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Despre cei ce au primit în chip nevrednic dumnezeieștile daruri.....	184
251. CĂTRE DIACONUL EVAGRIE	
Despre hlamidă	185
252. CĂTRE PREOTUL ALFIE	
Din ce cauză s-a sfâșiat catapeteasma templului.....	186
253. CĂTRE ACELAȘI	
De ce în timpul Patimii Stăpânului a suferit și natura neînsuflețită...	186
254. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	187
255. CĂTRE ACELAȘI	
Despre cei doi tâlhari.....	187
256. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	188
257. CĂTRE EVLOGHIE	
Despre muțenia lui Zaharia.....	188

258. CĂTRE ARHIMANDRITUL PETRU Cum trebuie să fie conduși tinerii monahi	189
259. CĂTRE GIGANTIE Trebuie să cerem de la cei experimentați explicații pentru sfintele învățăături	189
260. CĂTRE MONAHUL LUCA Despre ascultare	190
261. CĂTRE BINEVOITORUL (gr. EVVOULO) Despre răutate	191
262. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE Nu trebuie să înființeze mănăstiri cei neîncercați (duhovnicește).....	191
263. CĂTRE DIACONUL IRAKLIE Sfătuitoare	192
264. CĂTRE ORION Sfătuitoare	192
265. CĂTRE SIMAH Sfătuitoare	193
266. CĂTRE KRATIN Despre ascultare	193
267. CĂTRE KYRINIE Despre starea sufletului în viața veșnică	194
268. CĂTRE PAVEL Despre puterea dumnezeieștii propovăduiri.....	194
269. CĂTRE PREOTUL MARONA Către preoți, în legătură cu grija pentru săraci	194
270. CĂTRE AGATHODAIMONA Împotriva elinilor	195
271. CĂTRE LEANDRU Despre independență	196
272. CĂTRE ACELAȘI Pe aceeași temă	196
273. CĂTRE EVTONIE «Voi slăvi pe Domnul» și următoarele.....	196
274. CĂTRE THEONA Despre cei ce se laudă cu frumusețea și bogăția lor.....	197
275. CĂTRE RESPONSABILII ORAȘULUI Despre cei nerecunoscători față de patrie.....	197
276. CĂTRE HERIMONA Către cei ce le consideră importante pe cele din această viață	198
277. CĂTRE PEONIE Despre folosirea băuturii cu măsură	198
278. CĂTRE PETRU Asceza este imitarea poruncilor Domnului	199

279. CĂTRE KLEARHO	
Despre beție	199
280. CĂTRE HRISANT	
Despre ură și mânie	200
281. CĂTRE DIDIMOS	
Împotriva viclenilor capadocieni	200
282. CĂTRE SERIN	
Ce înseamnă versetul « <i>Că unde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii</i> » ..	201
283. CĂTRE ARHIMANDRITUL PETRU	
La versetul « <i>În acea noapte vor fi două femei care vor măcina</i> »	202
284. CĂTRE SINODIE	
Despre înviere.....	203
285. CĂTRE PETRU	
Despre cele două femei care macină	203
286. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
Despre cele zece fecioare.....	204
287. CĂTRE COMITELE ERMIN	
Despre acela căruia Domnul i-a încredințat cinci talanți	205
288. CĂTRE ACELAȘI	
La versetul « <i>Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga</i> ».....	205
289. CĂTRE EVLOGHIE	
Despre evitarea paharului	206
290. CĂTRE PETRU	
Către demnitari	206
291. CĂTRE TITIAN	
Ce înseamnă faptul că Petru a tăiat urechea slugii arhierelui.....	207
292. CĂTRE ACELAȘI	
Despre eliberarea lui Baraba.....	207
293. CĂTRE ORION	
De ce dumnezeiescul cuvânt seamănă propovăduirea Evangheliei cu vinul	208
294. CĂTRE GHERONTIE	
Despre frica de Dumnezeu	209
295. CĂTRE PROERESIE	
Despre frica față de Lege și despre limitele firii	209
296. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	209
297. CĂTRE EVLAMPIE	
Către criminal	210
298. CĂTRE ARHIMANDRITUL LUCA	
Despre monahii care nu muncesc.....	211
299. CĂTRE EPARHUL ISIDOR	
Despre faptul că trebuie să-i iertăm pe cei ce greșesc.....	211

300. CĂTRE CONSILIERUL EPARHULUI SOZOMEN	
Recomandare	212
301. CĂTRE TEOGNOST	
La versetul « <i>Toiagul Tău și varga Ta [...]</i> »	212
302. CĂTRE MONAHUL KYNTIN	
Reguli ale vieții monahale	213
303. CĂTRE ALIANDRU	
Despre stăpânirea de sine	213
304. CĂTRE HERIMON	
Inima întinată nu poate obține niciun folos de la cele sfinte	214
305. CĂTRE EVTONIE	
Cum trebuie să se înțeleagă versetul « <i>Sufletul mi s-a lipit de pământ</i> »	215
306. CĂTRE TEODOSIE SCOLASTICUL	
Despre un oarecare rob	215
307. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Către preoții care păstoresc cu succes	216
308. CĂTRE AVRAMIE	
Despre faptul că trebuie să ne găsim în priveghere.....	216
309. CĂTRE MONAHUL CASIAN	
Despre faptul că trebuie să ne stăpânim limba.....	217
310. CĂTRE CHIRIL AL ALEXANDRIEI	
Nu trebuie să luăm hotărâri pripite	217
311. CĂTRE ÎMPĂRATUL TEODOSIE	
De ce trebuie să se păzească Sinodul	218
312. CĂTRE EVLOGHIE	
La versetul « <i>Cineva avea un smochin sădit în via sa</i> »	219
313. CĂTRE ZOSIMA	
Sfătuitoare și dojenitoare	219
314. CĂTRE MONAHUL PELAGHIE	
Către monahii care se mută din loc în loc	220
315. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Nu există parte sau moștenire pentru cel ce cumpără cu bani tezaurul care nu poate fi vândut al preoției	220
316. CĂTRE COMITELE CALIMAHIE	
Despre buna educație a copiilor	221
317. CĂTRE COMITELE ERMIN	
Trebuie să-L cinstim pe Domnul prin roadele noastre.....	222
318. CĂTRE ARHIMANDRITUL LUCA	
Rugămintele pentru iertarea unui monah.....	222
319. CĂTRE PREOTUL DOROTEI	
Despre răs.....	223
320. CĂTRE MONAHUL THALASIE	
La versetul « <i>să nu fie cineva desfrânat sau necurat ca Esau</i> »	224

321. CĂTRE EPISCOPUL PALADIE	
La versetul «În dimineți i-am ucis pe toți păcătoșii pământului»	224
322. CĂTRE CITEȚUL TIMOTEI	
Nu trebuie să ne certăm cu inculții	225
323. CĂTRE ARHIEPISCOPUL CHIRIL	
Despre Întruparea lui Dumnezeu Cuvântul	226
324. CĂTRE ACELAȘI	
Despre faptul că trebuie să imităm luptele marilor sfinți atleți (ai lui Hristos)	226
325. CĂTRE CHIRU, NOUL MONAH	
Despre stăpânirea limbii	227
326. CĂTRE SOLDATUL IOAN	
Îndemn către lepădarea de răutate	227
327. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	228
328. CĂTRE ANATOLIE	
Despre blasfemie, mânie și supărare	228
329. CĂTRE ACELAȘI	
Despre stăpânirea limbii și despre insulte	229
330. CĂTRE DIDIMOS	
La versetul «Nu sunt ascunse oasele mele»	229
331. CĂTRE ACELAȘI	
Ce înseamnă versetul «Cele nelucrate ale mele le-au cunoscut ochii Tăi» ...	230
332. CĂTRE EVSTATIE	
Despre episcopul Eusebiu	230
333. CĂTRE PREOTUL ZOSIMA	
Despre judecata viitoare	231
334. CĂTRE COMITELE ERMIN	
La versetul «Plângi un mort pentru că și-a pierdut lumina»	232
335. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
După intenție trebuie să-l cinstim pe cel ce a dorit să săvârșească binefacerea, dar nu a reușit	232
336. CĂTRE KYNIGHIE	
Despre lăcomia pântecelui	233
337. CĂTRE DIACONUL ISIDOR	
Ce înseamnă cuvintele «până la Forul lui Appius și Trei-Taverne»	233
338. CĂTRE NOVAȚIANUL AGHELIDI	
Împotriva novațienilor	234
339. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	234
340. CĂTRE AKILE	
Despre cei ce iubesc bogăția și nu săvârșesc binefaceri	235
341. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
La versetul «Să vă fie mijlocurile încinse»	235

342. CĂTRE SELEVKO	
Despre smerenie.....	236
343. CĂTRE SILUAN	
Despre dumnezeiasca bunătate	236
344. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	237
345. CĂTRE EVSTATIE	
Despre lăcomia pântecelui.....	238
346. CĂTRE CELSUS	
Despre orbirea lui Pavel și de ce Dumnezeu a vorbit cu el din cer	238
347. CĂTRE MARTINIAN ȘI ZOSIMA	
Despre nesimțire	239
348. CĂTRE SILUAN	
Despre faptul că i-au provocat un rău episcopului lor.....	239
349. CĂTRE ACELAȘI	
Despre preot.....	240
350. CĂTRE LAMBETIE	
Pe cele pe care nu vrem să le pățim suntem învățați nici să nu le facem ..	240
351. CĂTRE AMMONA	
Despre capadocieni.....	241
352. CĂTRE ACELAȘI	
Despre slăviții și neslăviții capadocieni.....	242
353. CĂTRE SIMFORIE	
La versetul « <i>Fiul nu poate să facă nimic de la Sine</i> »	242
354. CĂTRE SERIN	
Despre magul pe care Pavel a hotărât să-l orbească	243
355. CĂTRE LISIMAH	
La ce se face aluzie în versetul « <i>supune-i curățirii astăzi și mâine; să-și spele hainele și să fie gata pentru cea de-a treia zi</i> »	244
356. CĂTRE SELEVKO	
Despre lepădarea lui Petru	244
357. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	245
358. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	245
359. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	246
360. CĂTRE TEONA	
La versetul « <i>Eu sunt pâinea vieții</i> »	246
361. CĂTRE EVSTATIE	
Despre lăcomia pântecelui.....	247
362. CĂTRE LEONIDA	
Despre binecuvântarea patriarhului Iacob către copiii lui Iosif.....	247

363. CĂTRE SERIN	
La cuvântul Elisabetei: «Și de unde mie aceasta [...]».....	248
364. CĂTRE POMASIE	
Cum trebuie să se înțeleagă versetul «Lăudați-L în glas de trâmbiță» și despre muzica pe care o pomenește Scriptura.....	248
365. CĂTRE LEONIDA	
De ce Iacob prorocia în timp ce se apropia de moarte și-i binecuvânta pe copiii săi.....	249
366. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	250
367. CĂTRE CĂLUGĂRIȚELE CARE OBIȘNUIESC SĂ MEARGĂ PRIN ORAȘE	250
368. CĂTRE SERIN	
Despre mândrie.....	251
369. CĂTRE CHIRU	
Că nu trebuie să preferăm spre citire niciuna dintre cărțile nerecunoscute sau necanonice.....	251
370. CĂTRE CHIRIL AL ALEXANDRIEI	
Despre ceartă.....	252
371. CĂTRE PANSOFIE	
Despre Marcion și evanghelia lui.....	253
372. CĂTRE IOSIF	
Despre supunerea celui ce dorește lupta monahală.....	253
373. CĂTRE IPODIACONUL PALADIE	
Trebuie să suportăm cu curaj fiecare ispită.....	254
374. CĂTRE ORION	
Despre slava deșartă.....	255
375. CĂTRE CHIRU	
Despre sărăcie.....	255
376. CĂTRE ACELAȘI	
Despre sărăcie.....	256
377. CĂTRE COMITELE OLIMPIE	
La nașterea lui Hristos.....	256
378. CĂTRE ACELAȘI	
Despre steaua care i-a condus pe magi.....	257
379. CĂTRE MARONA	
Că nu rămân fără judecată cele ce se întâmplă aici, ci sunt păstrate spre cercetare pentru înfricoșătoarea zi.....	257
380. CĂTRE COMITELE KLEOBUL	
La versetul «Iată, vi se lasă casa pustie!».....	258
381. CĂTRE MARTINIAN	
Este excelent să nu păcătuim, dar, dacă o facem, să ne recunoaștem păcatul.....	259
382. CĂTRE ACELAȘI ȘI CĂTRE ZOSIMA	
Dojenitoare, spre schimbare.....	259
383. CĂTRE FILAGRIE	
Despre lăcomia pântecelui.....	260

384. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă.....	260
385. CĂTRE LISIMAH	
Trebuie să evităm consumul de vin.....	261
386. CĂTRE SCOLASTIC	
Despre rugăciune.....	261
387. CĂTRE ACELAȘI	
Trebuie să le facem oamenilor ceea ce vrem să ne facă nouă Dumnezeu.....	262
388. CĂTRE KAPITOLIN	
Preotul este dator să se comporte în mod echitabil față de toți, fără a putea fi acuzat de părtinire.....	263
389. CĂTRE TERASIE	
Despre preoți.....	263
390. CĂTRE KYNTINIAN	
Sfat în vederea evitării luării unei hotărâri fără judecată.....	264
391. CĂTRE DOCTORUL DOMESTIE	
Despre cineva care se străduiește să-i vindece pe alții, dar nu ia în seamă propria boală.....	265
392. CĂTRE ARHIMANDRITUL DOSITEI	
Despre monahii care servesc la trapeză.....	265
393. CĂTRE CHIRIL	
Despre apa de la nunta din Cana.....	266
394. CĂTRE EKDICHIE	
Neascultarea ucenicilor față de dascălii lor îi face pe cei din urmă indiferenți în ceea ce privește efortul de a preda.....	266
395. CĂTRE CORECTORUL LISONIE	
Bunurile vieții nemuritoare sunt nestrăicicioase.....	267
396. CĂTRE TEODOR SCOLASTICUL	
Recomandare.....	267
397. CĂTRE ZAHEU	
Despre cele omenеști care dispar repede.....	268
398. CĂTRE ACELAȘI	
Despre Apollonius din Tyana.....	268
399. CĂTRE KANDID	
Deținerea multor cărți este folositoare pentru cei ce le întrebunțează, în vreme ce pentru cei ce cred că se îmbogățesc doar prin stăpânirea lor devin pricina unei mari pedepse.....	269
400. CĂTRE DIACONUL PALADIE	
La versetul « <i>robia ai dus-o în robie</i> ».....	270
401. CĂTRE EVREUL VENIAMIN	
Despre Sfânta Euharistie.....	270
402. CĂTRE THAVMASIE	
Este imposibil să dobândească cineva virtutea în mijlocul zgomotelor...	271
403. CĂTRE DIACONUL ISIDOR	
Progresul în cunoașterea lui Dumnezeu nu se realizează printr-o singură virtute.....	271

404. CĂTRE DIACONUL TEODOSIE	
Despre Învierea Domnului	272
405. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	272
406. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	272
407. CĂTRE DIACONUL PALADIE	
Pavel nu s-a întors la Lege, ci săvârșea poruncile Legii din respect... 273	
408. CĂTRE ATANASIE	
Despre pocăință	274
409. CĂTRE DIACONUL LEONTIE	
Predica Evangheliei care i s-a predat lui Pavel de către Domnul era cerească	274
410. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Ce înseamnă: «Nu nesocoti harul care este întru tine»	275
411. CĂTRE KYRIKIE	
Despre bogăție și altele	275
412. CĂTRE NIKANOR SCOLASTICUL	
Rățiunile morale sunt călăuzitoarele noastre	275
413. CĂTRE TRIBUNUL SERIN	
La versetul «Că de acum vremea se scurtează»	276
414. CĂTRE DIACONUL PALADIE	
La versetul «Tu vei mânca rodul muncii tale»	276
415. CĂTRE CITEȘUL TIMOTEI	
La ceea ce s-a scris: «Trei sunt lucrurile pe care nu le pot înțelege, iar pe al patrulea nu-l știu»	277
416. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	277
417. CĂTRE ACELAȘI	
Ce înseamnă versetul «Așa este calea femeii adultere [...]» și restul	279
418. CĂTRE SINESIE	
La ceea ce este scris la Ioil: «cel blând, războinic să devină»	280
419. CĂTRE EPISCOPUL ERMOGEN	
Trebuie să evităm învățăturile eretice în legătură cu Întruparea lui Dumnezeu Cuvântul	280
420. CĂTRE KYRIKIE	
Despre bogăție, în baza mărturiilor scripturistice	281
421. CĂTRE ACELAȘI	
Despre frica de Dumnezeu și urmarea poruncilor Sale	282
422. CĂTRE IRONA SCOLASTICUL	
Despre arieni și eunomieni	282
423. CĂTRE MARONA	
Despre lăcomia pântecelui	283
424. CĂTRE TOMA	
Despre egalitate	283

425. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Despre reaua întrebuițare a banilor bisericii	283
426. CĂTRE DIACONUL ISIDOR	
La ceea ce s-a spus către șarpe: « <i>Dușmănie voi pune între [...]</i> ».	284
427. CĂTRE MONAHUL NIL	
Despre ipocrizie.....	284
428. CĂTRE CHIRU	
În ce fel « <i>dumnezeiasca putere într-o neputință se desăvârșește</i> »	285
429. CĂTRE TRIBUNUL SERIN	
În ce fel a arătat Dumnezeu că înțelepciunea acestei lumi este naivă și fără valoare.....	285
430. CĂTRE ILIE	
Despre capadocieni.....	286
431. CĂTRE PALADIE	
Binele a fost sădit în firea noastră.....	286
432. CĂTRE CELSUS	
Trebuie să se taie răutățile care tulbură mintea, pentru a avea o conștiință sănătoasă	287
433. CĂTRE SOLOMON	
Despre stingerea poftelor trupești și arderea trândăviei	287
434. CĂTRE KRISPO	
Despre iubirea de arginți	288
435. CĂTRE AGATHODAIMONA	
Despre faptul că nu trebuie să cercetăm și să cerem neprihănirea absolută a monahilor și a preoților.....	288
436. CĂTRE ZOSIMA	
Despre dumnezeiasca vizită.....	289
437. CĂTRE DOCTORUL ORIVASIE	
Despre vindecarea patimilor trupești și sufletești.....	290
438. CĂTRE CITEȘUL TIMOTEI	
De la Levitic. De ce Legea a stabilit să se ofere două turturele și doi pui de porumbel la nașterea unui prunc	290
439. CĂTRE TEONA	
Cum trebuie să se înțeleagă versetul « <i>Îmi pare rău că l-am făcut pe Saul rege</i> »	291
440. CĂTRE DIACONUL ISIDOR	
Cum trebuie ca ucenicii sfințelor învățători să-i urmeze pe dascălii lor..	291
441. CĂTRE ACELAȘI	
Către ucenici	292
442. CĂTRE ACELAȘI	
Ce înseamnă « <i>să deveniți copii la minte</i> »	292
443. CĂTRE ACELAȘI	
La versetul « <i>Când eram copil</i> ».....	293

444. CĂTRE ACELAȘI	
Legea a fost umbra bunurilor viitoare	293
445. CĂTRE ACELAȘI	
În ce fel și pe cine hrănește Pavel cu lapte, ca pe niște copii	294
446. CĂTRE PALADIE	
Despre injurii	295
447. CĂTRE ANTIOH	
Că nu este Apostolul Filip cel ce l-a botezat pe eunuc și l-a catehizat pe Simon, ci unul dintre cei șapte, care au fost aleși împreună cu Ștefan. De asemenea, trebuie ca preoții să răspundă la întrebări și să dezlege îndoielile	295
448. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	296
449. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	297
450. CĂTRE ACELAȘI	
Pe aceeași temă	297
451. CĂTRE EPISCOPUL LEONTIE	
Despre curaj	298
452. CĂTRE ACELAȘI	
La cuvântul lui Iezechia: « <i>Fie pace-n zilele mele</i> »	298
453. CĂTRE TEODOSIE	
Când Iacov s-a luptat cu Dumnezeu, ce a spus despre numele Lui, Cel ce S-a luptat cu el	299
454. CĂTRE CITEȘUL TIMOTEI	
Vor deveni vrednici de binecuvântare cei ce evită acuzațiile împotriva tatălui lor	300
455. CĂTRE SIMAH	
Despre sărăcia de bunăvoie	300
456. CĂTRE DIACONUL PALADIE	
La versetul « <i>nu în ospețe și în beții</i> »	301
457. CĂTRE ACELAȘI	
Cum trebuie să se înțeleagă versetul « <i>Lăudați-L în glas de trâmbiță</i> ». Și despre muzica pe care o pomenește Scriptura	301
458. CĂTRE TEOFIL	
Învățătura Evangheliei nu este contrară Legii vechi	302
459. CĂTRE TERASIE	
La versetul « <i>Fericit bărbatul care n-a alunecat cu graiul și care nu e îngândurat de tristețea păcatelor</i> »	302
460. CĂTRE MARTINIAN	
Despre judecată	303
461. CĂTRE THEANO	
Despre iubirea de cele lumești și încălcarea promisiunilor	304

462. CĂTRE TRIBUNUL SERIN	
Despre rugăciune și nădejdea în Dumnezeu	304
463. CĂTRE TÂNĂRUL DIONISIE	
Despre faptul că trebuie să ne dorim înțelepciunea părinților noștri....	305
464. CĂTRE SALUSTIE	
Despre diferența dintre adulter și desfrânare.....	305
465. CĂTRE ZOSIMA	
Despre lăcomia pântecelui.....	306
466. CĂTRE TRIBUNUL SERIN	
Despre bogăția duhovnicească.....	307
467. CĂTRE DIACONUL ISIDOR	
Despre faptul că pedepsele care au fost aplicate pe bună dreptate de Dumnezeu au fost exemple consemnate spre îndreptarea noastră....	307
468. CĂTRE MONAHUL ORION	
Despre modul de viață al monahilor	308
469. CĂTRE IERAKA	
Ce înțelege prorocul prin « <i>bunătățile pământului</i> »	308
470. CĂTRE TEODOR SCOLASTICUL	
Despre muncă.....	309
471. CĂTRE KYNIGHIE	
Despre robi.....	309
472. CĂTRE TEONA	
Cei ce-L supără pe Dumnezeu acum, după dăruirea harului, vor suferi o mai mare pedeapsă decât cei ce au păcătuit în Vechiul Testament	310
473. CĂTRE DIACONUL PALADIE	
La versetul « <i>văzutu-I-am slava ca pe slava Unuia-Născut [...]</i> »	310
474. CĂTRE MONAHII ÎNCEPĂTORI	
Despre mândrie.....	311
475. CĂTRE DIACONUL PAVEL	
Despre milostenie.....	311
476. CĂTRE PREOTUL ATANASIE	
Despre credință	312
477. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
La versetul « <i>Iar cei ce sunt în trup nu pot să-I placă lui Dumnezeu</i> »	312
478. CĂTRE ISIDOR	
Despre faptul că Domnul S-a născut ca om din urmașii lui David	313
479. CĂTRE KYRIKIE	
Despre mânia care amețește mintea asemenea beției.....	313
480. CĂTRE CANDIDIAN	
Despre faptul că nu trebuie ca cineva insultat să răspundă tot cu insulte .	314
481. CĂTRE IERONA	
Despre citirea cărții și folosul extras din ea.....	314
482. CĂTRE ISAIA	
Mustrătoare, spre îndreptarea gândului viclean.....	315

483. CĂTRE SINESIE	
Despre capadocieni.....	316
484. CĂTRE SELEVKO	
Despre aceiași	316
485. CĂTRE ISIDOR	
Despre aceiași	317
486. CĂTRE FLORENTIE	
Pe aceeași temă	317
487. CĂTRE ARHONTIE	
Pe aceeași temă	318
488. CĂTRE TEODOR SCOLASTICUL	
Către ucenici	319
489. CĂTRE RUFIN, EPARHUL PRETORIENILOR	
Despre capadocieni	319
490. CĂTRE CATILLIAN	
Despre aceiași	320
491. CĂTRE DIACONUL EVTONIE	
Despre inscripția pusă pe crucea Domnului.....	321
492. CĂTRE EPISCOPUL EUSEBIU	
Nu trebuie să facem milostenie numai din donațiile străine, ci și din propriile noastre venituri	321
493. CĂTRE KYRINIE	
Despre aroganța și trufia care provin din primirea unei funcții importante..	322
494. CĂTRE CÎTEȚUL TIMOTEI	
De la Fapte. Despre limbile de foc	322
495. CĂTRE SINODIE	
Despre vin și betie.....	323
496. CĂTRE CONSTANȚIU	
Despre râvna care nu este în acord cu voința lui Dumnezeu și nici nu se manifestă conștient	323
497. CĂTRE CHIRIL	
La versetul « <i>Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii</i> »	324
498. CĂTRE THEONA	
Către monahul care s-a împodobit pe sine.....	324
499. CĂTRE ARHIA	
Împotriva macedonenilor, adică a pnevmatomahilor	325
500. CĂTRE ACELAȘI	
Împotriva macedonenilor, adică a pnevmatomahilor	325

Difuzare:

S.C. EGUMENIȚA S.R.L. Galați

O.P. 3, C.P. 301 Cod 800730, Galați

Tel./Fax: 0236-326.730

E-mail: editura@egumenita.ro

www.egumenita.ro

CARTEA ÎNTÂI

EPISTOLELE 1-500

INTERPRETAREA SFINTEI SCRIPTURI

(PG. 78, 177-453)

1.

CĂTRE MONAHUL NIL

Despre corifeii vieții monahale

Sfinții, corifeii și călăuzele vieții monahale, prin realizările și luptele duhovnicești pe care le-au purtat, ne-au dezvăluit sensurile potrivite ale tuturor lucrurilor, spre a ne povățui și a ne învăța, numind *lepădare* îndepărtarea de lucrurile materiale și *ascultare* supunerea de bunăvoie. Și în vreme ce aceia aveau doar firea (legea morală naturală) ca unic învățător, noi, cei de acum, cu toate că avem o mulțime de cărți scrise și cunoaștem și faptele lor, ne îngrijim foarte puțin să le urmăm exemplul. Trebuie, așadar, ca *lepădarea* să reprezinte negarea modului vechi de a gândi, prin care ne căutăm adesea justificări, și alungarea vechilor obiceiuri, în vreme

ce *ascultarea* să reprezinte mortificarea și anihilarea mădularelor noastre celor pământești, după cum este scris⁴².

2.

CĂTRE MONAHUL DOROTEI**Despre versetul «cărbuni se ațâță din parte-I»**

«Cărbuni se ațâță din parte-I»⁴³ îi definește pe Sfinții lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nostru este foc ce arde⁴⁴. Cei ce datorită curățeniei vieții lor Îl văd pe Dumnezeu sunt numiți – pe bună dreptate – cărbuni aprinși, de vreme ce se aprind datorită unirii lor cu Dumnezeu și luminează asemenea unor stele strălucitoare în lume⁴⁵.

3.

CĂTRE NILAMBONA SCOLASTICUL**Despre viața reală, a făptuirii**

Învățând cu toată claritatea de la filosofii antici că cineva nu este ceva doar pentru că așa crede el, te îndemn mai ales să faci fapte și nu doar să vorbești.

---

⁴² Coloseni 3, 5.

⁴³ Psalmul 17, 9.

⁴⁴ Evrei 12, 29; vezi și Deuteronom 4, 24.

⁴⁵ Filipeni 2, 15.

4.

CĂTRE CITEȘUL TIMOTEI

Despre faptul că viața prezentă este asemenea unei arene nevăzute

În legătură cu luptele duhovnicești pe care le dai, vrednicule de admirație, să știi cu siguranță că viața prezentă se desfășoară în fața ochilor noștri asemenea unei arene nevăzute, în care nu ne luptăm cu fiarele cele văzute, ci cu cele nevăzute, subînțelese, adică patimile. Dacă acestea ne depășesc puterile de apărare, nu ne pun în pericol doar trupul, ci provoacă moartea chiar a sufletului. Însă dacă sunt învinse și alungate, atunci, de multe ori, vom obține cununi și distincții înalte și în această viață, desigur, dar mai ales în cea viitoare, deoarece recompensele au fost păstrate de Dumnezeu pentru veacul viitor și veșnic, Căruia Îi închinăm și biruințele.

5.

CĂTRE NIL

Despre hrana Înaintemergătorului și despre asceză

Dacă *Sfintele Scripturi* sunt exacte în ceea ce spun, atunci pentru cei ce le studiază cu seriozitate este de prisos să caute altceva din curiozitate. De vreme ce am aflat de la Ioan Botezătorul⁴⁶ care este asceza

⁴⁶Matei 3, 4.

desăvârșită, inspirată de Dumnezeu, referitoare la ceea ce trebuie să mâncăm și la hainele pe care să le purtăm, haideți să ne limităm, dacă este posibil, la îmbrăcămintea cea mai smerită cu puțință și la puțină hrană, alcătuită din fructe și legume, doar atâta câtă ne trebuie pentru a prinde putere. Dacă acest mod de asceză ni se pare prea aspru din cauza slăbiciunilor noastre, atunci să respectăm tipicul și regulile pe care starețul nostru le stabilește în legătură cu asceza, hrana și lupta pentru desăvârșire.

6.

CĂTRE URSENUFIE

La versetul «Că'n mâna Domnului e un pahar [...]»

Prin versetul «Că'n mâna Domnului e un pahar cu vin curat și plin de cuviință [...]»⁴⁷, dumnezeiescul cuvânt definește răsplata cea dreaptă care se oferă împreună cu iubirea de oameni astfel, încât cei ce se bucurau să păcătuiască să se întoarcă la adevărata pocăință. Și ce înseamnă că «l-a înclinat de la unul la altul», anume că de la iubirea de oameni trece la pedeapsă și la dreapta judecată, pe care o datorează față de păcate. Iar ca să nu uităm total de pedeapsă noi, trândavii, a adăugat: «dar drojdiile lui nu s-au golit», ceea ce înseamnă că, dacă neglijăm cu desăvârșire lupta pentru mântuire, nu vom putea scăpa în viitor de pedeapsă. Pentru că zice: «din ele vor bea toți păcătoșii pământului», adică din paharul judecății, așa cum este și drept.

⁴⁷ Psalmul 74, 8.

7.

CĂTRE TIMOTEI**Despre Născătoarea de Dumnezeu**

Pentru că Legea Sfântă prevedea ca aceia care urma să se căsătorească să aparțină aceleași seminții⁴⁸, sfințele cărți ale *Evangheliilor* au considerat suficientă expunerea genealogiei în care se ajunge până la Iosif, cel ce se înrudește istoric cu David⁴⁹, pentru a demonstra că și Fecioara Maria aparține aceluiași neam. De altfel, marele Apostol Pavel, interpretul cereștilor adevăruri, clarifică în chip desăvârșit lucrurile, arătându-ne că Domnul a răsărit din neamul lui Iuda⁵⁰. Cunoscând, așadar, acestea mai bine, să nu te simți rușinat de întrebarea: De ce nu te poți ascunde, atunci când cauți lucruri fără nicio valoare?

8.

CĂTRE ACELAȘI**Despre faptul că nevoițele ascezei trebuie să fie pe măsura puterilor noastre**

După cum trupul rău învățat are nevoie de exerciții ascetice, care alină rănilor patimilor, tot așa și

⁴⁸ Numeri 36, 8.

⁴⁹ Matei 1, 1-16.

⁵⁰ Evrei 7, 14.